

ALGEMEEN BEHEERSCOMITE

VOOR HET SOCIAAL STATUUT DER ZELFSTANDIGEN

Opgericht bij de wet van 30 december 1992

Jan Jacobsplein, 6
1000 Brussel
Tel.: 02 546 43 40
Fax : 02 546 21 53

ABC ADVIES 2009/08

Brussel, 19 november 2009

ADVIES 2009/8

Voorontwerp van programmawet - December 2009

Op vraag van mevrouw Sabine Laruelle, minister van K.M.O., Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid en conform artikel 109, §2, van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, heeft het Algemeen Beheerscomité het volgende advies uitgebracht over het voorontwerp van programmawet.

Het voorontwerp van programmawet voorziet in een reeks bepalingen betreffende het sociaal statuut van de zelfstandigen:

- Het Fonds voor het welzijn der Zelfstandigen;
- De Commissie voor Vrijstelling van de sociale bijdragen;
- De administratieve sancties in geval van zwartwerk als zelfstandige;
- De jaarlijkse bijdrage ten laste van bepaalde instellingen en
- De financiering van het Asbestfonds.

1. Het Fonds voor het welzijn der Zelfstandigen

Het voorontwerp van programmawet voorziet erin dat de financiële opbrengsten die voortvloeien uit het Fonds voor het welzijn der Zelfstandigen moeten worden overgebracht naar het globaal beheer van het sociaal statuut der zelfstandigen met ingang van 31 december 2009.

Het wijzigt eveneens de benaming van het Fonds in het Nederlands. Het krijgt de nieuwe naam "Fonds voor het welzijn der zelfstandigen".

Het Comité geeft een positief advies over deze maatregelen.

2. De Commissie voor Vrijstelling van de sociale bijdragen

Het voorontwerp van programmawet wijzigt artikel 17 van het K.B. nr. 38 zodat:

- enerzijds gepreciseerd wordt dat de bewijslast voor het verkrijgen van een vrijstelling van bijdragen bij de aanvrager ligt en anderzijds dat de inkomsten en de lasten van heel het gezin moeten onderzocht worden om de staat van behoefte vast te stellen;
- de mogelijkheid aan de socialeverzekeringsfondsen geboden wordt om de aanvragen eruit te halen die niet in aanmerking genomen kunnen worden of

die geacht worden niet ingediend te zijn geweest. (bijvoorbeeld, bij het terugsturen van het formulier A buiten de termijn of in geval van aanvragen ingediend door zelfstandigen in bijberoep).

Het voorontwerp van wet brengt eveneens enkele kleine technische wijzigingen aan in artikel 22 van het koninklijk besluit nr. 38.

Het voorlopig verslag van het Comité aan de minister van K.M.O., Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid over de hulp aan de zelfstandigen in moeilijkheden van 29 september 2009 bepaalt dat

- het feit te preciseren dat het de gezinsinkomens zijn die in aanmerking genomen moeten worden door de Commissie, de mogelijkheid biedt om het beoordelingscriterium betreffende de inkomens te verduidelijken,
- het feit te preciseren dat de bewijslast bij de aanvrager ligt, de Commissie de mogelijkheid zou bieden de toekenning van vrijstellingen te weigeren wanneer de aanvrager zijn behoeftestaat niet bewijst en betekent dus een betere motivering van de beslissingen van de Commissie en
- het feit aan de fondsen de mogelijkheid te bieden de aanvragen eruit te halen die zonder voorwerp of onontvankelijk zijn, een tijdswinst zou betekenen en doeltreffender zou zijn.

De maatregelen opgenomen in het voorontwerp van programmawet beantwoorden aan de eisen die het Algemeen Beheerscomité stelt in zijn voorlopig verslag over de hulp aan de zelfstandigen in moeilijkheden. Het Comité brengt dan ook een positief advies uit over deze maatregel.

Het Comité onderzoekt echter nog de beroepsmogelijkheden voor de personen wier aanvraag voor vrijstelling "gefilterd" is.

3. De administratieve sancties in geval van zwartwerk als zelfstandige

Het voorontwerp van programmawet gaat de strijd aan tegen het zwartwerk als zelfstandige, meer bepaald door in administratieve sancties te voorzien.

Een zelfstandige dient zich ten laatste binnen de 90 dagen aan te sluiten (artikel 9 van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38). Een persoon die een zelfstandige activiteit uitoefent zonder aangesloten te zijn, kan in geval van controle inderdaad nog altijd beweren pas gestart te zijn.

Om dit te verhelpen schaft het voorontwerp van programmawet deze termijn af door in het koninklijk besluit nr. 38 te preciseren dat de zelfstandige zich dient aan te sluiten ten laatste op de dag van de aanvang van de zelfstandige activiteit. Het koninklijk besluit van 19 december 1967 zal eveneens in die zin aangepast moeten worden.

Parallel daarmee regelt het voorontwerp van wet een reeks sancties bij zwartwerk als zelfstandige. Een administratieve boete van 500 € tot 2.000 € wordt opgelegd aan:

- de persoon die een zelfstandige activiteit (in hoofd- of bijberoep) uitgeoefend heeft of uitoefent zonder aangesloten te zijn bij een fonds terwijl hij dit had moeten doen,
- de zelfstandige die een andere zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent dan deze vermeld in de Kruispuntbank van Ondernemingen en die om die reden niet werd gesanctioneerd en

- de zelfstandige van wie het beroepsinkomen naar boven werd herzien nadat een fiscale fraude werd vastgesteld door de fiscale Administratie¹.

De houder van de managementfunctie van het RSVZ, bedoeld bij artikel 21, §5 van het koninklijk besluit nr. 38, of zijn afgevaardigde is bevoegd om die sancties op te leggen. Een beroep zal ingediend kunnen worden voor de arbeidsrechtbank. De fondsen zijn belast met het innen van de boetes (die zij aan het RSVZ moeten doorstorten; die bedragen dienen voor het globaal financieel beheer van het sociaal statuut van de zelfstandigen).

Het bedrag van de boete kan in verzachtende omstandigheden verminderd worden tot 40% van het minimumbedrag van de boete. Onder bepaalde voorwaarden kan een uitstel van betaling toegekend worden.

Het voorontwerp van wet voorziet eveneens in een hoofdelijke aansprakelijkheid van de rechtspersoon waarin de gesanctioneerde zelfstandige vennoot of mandataris is en in de mogelijkheid om boetes te innen via het dwangbevel.

De ondernemingsloketten moeten de informatie verstrekken over de gevolgen van een laattijdige aansluiting, van een niet-gemelde zelfstandige activiteit en van de hoofdelijke aansprakelijkheid van de rechtspersonen.

Deze maatregel van de Regering loopt parallel met de maatregel om ook de ambtenaren en werknemers te sanctioneren die bewust een niet-aangegeven beroepsactiviteit uitoefenen, ongeacht de aard ervan.

Het Comité geeft een positief advies over deze maatregelen die de strijd tegen de sociale fraude beogen.

Het meent evenwel dat deze maatregelen moeten omkaderd worden met:

- de mogelijkheid voor de socialeverzekeringsfondsen om dossierkosten aan te rekenen aan zelfstandigen die dergelijke administratieve boetes verschuldigd zijn;
- bepalingen over de bestemming van de betalingen;
- de afschaffing van het recht voor beginnende zelfstandigen om de betaling van de eerste twee kwartalen van de onderwerping uit te stellen teneinde verwarring te vermijden.

4. De jaarlijkse bijdrage ten laste van bepaalde instellingen

In het kader van de budgettaire inspanningen waartoe de huidige economische crisis ons verplicht, wordt de bijdragevoet van de bijdrage ten laste van bepaalde instellingen waarin een of meer publieke mandatarissen zitting hebben, verhoogd van 20 naar 23 %.

Het Comité geeft een positief advies over deze maatregel.

5. De financiering van het Asbestfonds

De financiering van het Asbestfonds ten laste van het sociaal statuut der zelfstandigen moet voor het ogenblik jaarlijks worden bepaald in functie van het

¹ Geen enkele van de 2 laatste sancties zal toegepast worden voor de zelfstandigen die vervangingsinkomens krijgen en die ten gevolge van de voornoemde feiten tijdelijk het recht op dat vervangingsinkomen verliezen of om die reden aan een andere administratieve of strafrechtelijke sanctie onderworpen zijn.

aantal zelfstandigen dat getroffen is door asbestose dat het Asbestfonds ten laste neemt. Zo niet, dan wordt hetzelfde bedrag als in 2007 toegekend, nl. 750.000 euro.

Volgens de inlichtingen van het Fonds voor Beroepsziekten (FBZ) :

- bedragen de uitgaven voor de vergoeding voor asbestose ten voordele van de zelfstandigen 2.923 € in 2008 en
- zouden er een tiental gevallen moeten zijn in 2010.

Het bedrag van 750.000 EUR ligt dus ver boven de behoeften van het FBZ om de vergoeding voor asbestose ten voordele van de zelfstandigen ten laste van het Asbestfonds te dekken.

Vooraleer we over precieze gegevens wat betreft het aantal betrokken zelfstandigen beschikken en conform het voorstel van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut van de zelfstandigen in het verslag 2009/002 van 29 september 2009, legt het wetsvoorstel bijgevolg de financiering voor 2010 vast ten laste van het RSVZ op een bedrag van 100.000 EUR zoals in 2008 en 2009.

Op grond van de behoeften van het Fonds zal dat bedrag bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit verhoogd kunnen worden tot een maximum van 250.000 EUR.

Het Comité verheugt zich over deze maatregel die conform het verslag 2009/02 van 29 september 2009 is en brengt een positief advies uit.

In naam van het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut van de zelfstandigen, op 20 november 2008 :

Muriel GALERIN
Secretaris

Anne VANDERSTAPPEN,
Voorzitter